KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 34.834/1

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 5 februari 2003 door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Innovatie, Media en Ruimtelijke Ordening verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende begrotingstechnische aanpassingen in het licht van de bijstandsverlening ingevolge de watersnood van de jaarwende 2002-2003", heeft op 6 februari 2003 het volgende advies gegeven :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State moeten in de adviesaanvraag de redenen worden opgegeven tot staving van het spoedeisende karakter ervan.

In het onderhavige geval wordt het verzoek om spoedbehandeling gemotiveerd door de omstandigheid dat

> "het de intentie is van de Vlaamse regering om de schade aan het privé-patrimonium zo snel mogelijk hersteld te zien via een stelsel van voorfinanciering door het Vlaams Gewest waardoor kan worden vermeden dat een aantal schadelijders in zware problemen komt ingevolge het ontbreken van de nodige financiële middelen om de herstellingen van de schade op korte termijn te bekostigen".

*

* *

De afdeling wetgeving heeft zich, met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, in hoofdzaak beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan".

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet strekt ertoe de Vlaamse regering te machtigen om de gemeenten die, op grond van de wet van 12 juli 1976 betreffende het herstel van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door natuurrampen, erkend zijn als rampgebied voor de watersnood van de jaarwisseling 2002-2003 [(1)], thesaurievoorschotten te verlenen. Die thesaurievoorschotten moeten door

---

(1) Zie het koninklijk besluit van 21 januari 2003 waarbij de overstromingen die plaatsgevonden hebben van 29 december 2002 tot 4 januari 2003 op het grondgebied van verschillende gemeenten, als een algemene ramp wordt beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend en het koninklijk besluit van 21 januari 2003 waarbij de overstromingen die plaatsgevonden hebben op 4 en 5 december 2002 in de Westhoek, als een algemene ramp worden beschouwd en waarbij de geografische uitgestrektheid van deze ramp wordt afgebakend.

de betrokken gemeenten worden gebruikt om aan hun ingezetenen die slachtoffer zijn van de overstromingen voorschotten uit te keren (artikel 2 van het ontwerp).

Daarvoor wordt een thesaurierekening geopend waarvan het debetsaldo tot einde 2004 maximum 75 miljoen euro mag bedragen (artikel 3). De regering bepaalt de verdeling van de voorschotten over de gemeenten, die moet gebeuren op basis van de door de gouverneurs medegedeelde raming van het aantal getroffen woningen (artikel 4).

Deze voorschotten zullen door de gemeenten moeten worden terugbetaald of zullen worden ingehouden op hun aandeel in de laatste schijf van het Gemeentefonds voor het jaar 2004 of, ingeval van ontoereikendheid hiervan, op hun aandeel in de eerste schijf van het Gemeentefonds voor het jaar 2005 (artikel 6).

Enkel de gemeenten die hierom verzoeken krijgen effectief de beschikking over de thesaurievoorschotten (artikel 5).

BEVOEGDHEID

1. Volgens artikel 1 van het ontwerp regelt het decreet een gewestaangelegenheid. De Raad van State, afdeling wetgeving, ziet echter niet welke bepaling de gewesten daartoe de bevoegdheid zou kunnen geven [(2)].

Ook de federale wet van 12 juli 1976 zelf biedt uiteraard geen rechtsgrond. De suggestie in de memorie van toelichting dat het ontwerp gebruik maakt van de mogelijkheid van voorfinanciering voorzien in de wet van 12 juli 1976 snijdt geen hout : een gewone federale wet kan geen bevoegdheden toewijzen aan gewesten of gemeenschappen, en de voorschottenregeling voorzien in de artikelen 29 en 30 van de wet hebben overigens slechts betrekking op de provinciegouverneur.

---

(2) Voor een uiteenzetting van de redenen waarom de bepalingen van artikel 6, § 1, VIII, 9° en 10° (vóór 1 januari 2002 : 2° en 3°) van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 aan het gewest terzake geen bevoegdheid toewijzen, zie het advies 23.107/8 van 8 februari 1994, Parl. St., Vl. R., 1993-1994, nr. 535/1, p. 40 e.v.

2. Uit het ontwerp en uit de memorie van toelichting valt af te leiden dat de voorschottenregeling ertoe strekt het mogelijk te maken aan de slachtoffers van de watersnood financiële steun te verlenen in afwachting dat hun een herstelvergoeding wordt uitgekeerd met toepassing van de wet van 12 juli 1976. Die steunverlening kan worden beschouwd als een vorm van bijstand aan personen, waarvoor de gemeenschappen op grond van artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen bevoegd zijn [(3)]. Dat de gemeenschappen, aansluitend bij de uitoefening van die bevoegdheid, de gemeenten kunnen inschakelen en daarvoor financiële middelen ter beschikking stellen, wordt bevestigd door artikel 6, § 1, VIII, eerste lid, 10°, en tweede lid, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

Uit het voormelde artikel 5, § 1, II, van de bijzondere wet mag worden afgeleid dat de gemeenschappen op grond van die bevoegdheid normerend kunnen optreden wanneer zij van oordeel zijn dat de personen die geleden hebben door de waterellende zich in een noodsituatie bevinden waarvoor hulp moet worden geboden en in zoverre zij terzake niet het terrein van de federale overheid betreden, nl. de bevoegdheid om een beleid inzake natuurrampen te voeren. Dat laatste blijkt uit het gegeven dat het eigenlijke voorwerp van het ontwerp niet is het regelen van de vergoeding van de schade die is ontstaan als gevolg van de watersnood [(4)], doch wel de steunverlening door de gemeente aan de door de watersnood getroffenen. Deze dienstverlening gebeurt volgens de memorie van toelichting [(5)] uitsluitend in afwachting van een tegemoetkoming overeenkomstig de wet van 12 juli 1976, zonder evenwel die tegemoetkoming zelf tot voorwerp te hebben of eraan afbreuk te doen.

---

(3) Zie inzonderheid Arbitragehof, nr. 33/2001 van 13 maart 2001, B.3.3 e.v.

(4) De ontworpen regeling dient derhalve goed te worden onderscheiden van de voorschotprocedure bedoeld in de artikelen 29 en 30 van de wet van 12 juli 1976, waaraan het voorliggende ontwerp trouwens geen afbreuk zou kunnen doen, daar die procedure een federale aangelegenheid betreft.

(5) Het gebruik van het woord "voorschotten" in de tekst van het ontwerp kan, gelet op de toelichting in de memorie, worden gelezen als betrekking hebbende op een tijdelijke voorfinanciering om de hoogste noden te delgen bij burgers die wachten op steun vanuit het rampenfonds. Die laatste voorwaarde komt echter niet voor in het ontwerp. Ook op nog andere punten zal het ontwerp beter moeten worden afgestemd op het concept zoals uiteengezet in de memorie van toelichting.

.../...

De ontworpen bepalingen kunnen derhalve worden geacht te behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap. Voor zover het ontwerp wordt omgevormd tot een ontwerp van decreet van de Vlaamse Gemeenschap, lijkt er geen bevoegdheidsrechtelijk bezwaar te bestaan.

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT, J. SMETS,	staatsraden,
	A. SPRUYT, M. RIGAUX,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. B. SEUTIN, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. G. DE BLEECKERE, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS M. VAN DAMME